

Завой

Седмичник за култура, изкуство, критика и общественост.

Човъркът е по-горе от ситостта. Той живее и ако стремежът към ситостта е единствената му цел в живота, тогава гроба е цената на моя жалък живот.

Много малко е удоволствието, ако трудът се компенсира само от ситостта.

Максим Горки

Новият порядък

За него се говори в последно време много, при все че войната, която го чертае не е свършила още.

Последният от нея ще даде безспорно външният облик на този порядък: ще се прекроят граници, ще се изменят режими, ще се изменят отношенията на сили и интереси. Това, обаче, не е достатъчно, защото условията на живота смятат за сжичостта на новия порядък — условия на живота за всички хора.

Когато испанската война приключи с победата на ген. Франко, един голем журналист писа: „В Испания има мир, но няма хлъб“.

Какво ще бъде в Европа след грамадните военни разходи, след разрушенията?

Мирът сам по себе си няма да нахрани никого, особено ако пак раздели народите на победители и победени — привилегировани и онеправдани. Тогава историята ще трябва пак да се повтори, затворила човечеството в омагьосания кръг на противоречията.

Тък именно новият порядък трябва да премахне, не чрез постановленията на договори, закони и декрети, които сж суетни или спекулативни опити, а чрез коренна преустройство на системата.

Само в процеса на тая преустройство може да израсне новия човърк с признати и задоволени материални и духовни нужди.

„Завой“

Политически дневник

Последната фаза на войната

Това название дават някои на гигантския двубой между Германия и Англия, първият етап на който сж вече направени след отрицателния отговор на английското правителство да приеме условията за мир с Хитлер. Безспорно този отговор покори очакванията на всички включително и на тѣзи, които бѣха предвидително отсѣдили сѣдбата на Англия.

Без помощта на доскоронния си съюзник и при военни действия на широк и разкъсан фронт, срещу двама неприятели, Англия воюва при отекчени условия. Военната ѝ мощ, обаче не е подценена от противниците ѝ. Доказателство за това е дълготрайната подготовка, еднакво използвана от воюващите страни, особено от нападателите — Германия и Италия. Чрез успех на морската и въздушната десант, тѣмъ предстои да стоварят войски на острова. За втори път, след Нарвик, десанта ще бъде преоценен като тактика вѣ военното изкуство.

Естествено трайни правила в войната не е имало никога, най-малко в днешната война, при която изпитанията на фронт и тѣл сж почти еднакви пред въздействието на „новите“ средства, пред тѣхната разрушителна способност.

Разрушенията, обаче, сами по себе си не печелят войната, ако не бѣше вѣрно, това, тежките батареи от френските брѣг на Ламанша отдавна щѣха да се обадят. На тѣхния огън е изложена голѣма част от източното и югоизточното крайбрежие на Англия.

Успѣхът на десанта от военна глѣдна тѣчка ще добие стойност само тогава, когато

придобивките оправдаят дадените жертви и сломят както материалната съпротива, а така сж и духа, самочувствието на противника.

По думите на Чърчил, Англия се готви да посрѣгне своите „гости“ с повишено самочувствие, което корени в интересите на империята, заложили в съзнанието на всѣки англичанин, пред когото неуспѣшния край на войната е ясно представен, още по вече при наличността на капитулирала Франция, трѣнала по неизвестния път на крутите завои.

Днес Англия е зарпегнала в отбраната си максималните свои възможности — военни, финансови и политически. По пътя на тѣх и на вѣковно-излюления опит, тя не се е отказала да търси и да вѣрва в успѣшния край на войната — през тая последна нейна фаза на гигантски двубой, за изхода от който е от значение становището на още три сили — Съветска Русия, Америка и Япония.

Срещата на сър Стафорд Крипс с Молотов и Сталин, Панамериканската конференция както и новия кабинет на княз Коноу, прокутуват от вѣнчани сгити чески интереси, доказват ясно това. От друга страна тѣ не изключват по-активната намѣна на нѣкои от тия сили в зависимост, от която ще е насоката на събитията през тая фаза на войната, свързана с коренна преустройство на всичко, което досега наричахме действителност.

Св. Развигоров

Четете „Завой“

Иван Матеевъ

Оскитникъ

Сжщата работа на талантливия млад художник, завършил тая година, е премирана и откупена от Художествената академия.

Преглед на пегата

Под надслов: „Цената на пшеницата“ — в „Земедѣлна камера“ — Шумев пише:

С настѣпване на жетвата, въпроса за цената на пшеницата почна живо да интересува както земеделските стопани производители, така сж и всѣки оня сѣд и институции, които имат за задача да защитават интересите на тия стопани. Тоя въпрос, обаче тая година, поради своята изключителност, се налага да бъде разглеждан сж още по-голема сериозност. Определѣне цената на пшеницата не е вече счетоводен въпрос, а въпрос на социална справедливост.

Явно е, че тая година имаме една реколта, която, според думите на Министра на земедѣлното може да се окаже като близка до добрата. Това значи, че производството ще бъде не много голѣмо. То значи още, че сѣрдиният добитъ от единна площ ще бъде под оценка за добър.

Знае се, че производствените разходи за единица площ, независимо

мо от реколтата, при нормални години сж почти едни и сжщи. В такъв случай производствените разходи за единица продукт зависят от богатството на реколтата. Следователно себестойността на произведения продукт ще бъде толкова по-ниска или по-висока колкото по-богата или по-бедна реколта имаме.

През тая година се намѣсват и нови елементи. Имаме едно поскъпване на индустриалните произведения и то главно на сѣрвизата за земеделското производство, което поскъпване, въ сравнение с миналата година, достига до 30—40%.

Безспорно, всичко това твърде много увеличава производствените разходи и поскъпява производството на земеделските произведения. Ето защо, при определѣне цената на пшеницата тая година тѣбва да се има предвид всичко това и се определѣ една цена, която да бъде справедлива и задоволителна за земедѣлните стопани производители. Тая цена за пшеницата при миналогодишните норми не бива да бъде по-ниска от 5 лева за кг.

Аз бѣх вече „зрѣл“ мъж, а ти още полудете-полумена, когато се срѣгнахме. И тази срѣща определѣ за винаги нашия живот. Аз бѣх забвѣл вече интереса към живота, когато ти се появи. Чрез тебе аз започнах пак да го обичам, чрез мене ти се привързва към него. Ти запали въ мене отново огъня, на който ти пѣх сгр примръзалата си душа. И тая разцѣят като един рѣдко обгарен цѣтъ, който ми разкри, че всѣки противоречия и несъобразности на нашето съществуване тѣбва да се избистрят въ едно успокоително, примирително съзвучие.

Бѣхме често заедно. Ти наричае тѣзи дни незабравими. Аз не смѣх да ти кажа, че те искам за винаги при мене — ти бѣше тѣй млада — докато през една есенна вечер... Но нека оставя спомените ми да разказват въмсто мене. По прозорците плющѣха кам-

Отефанъ Ив. Стояновъ

ПОСЛЕДНО ПИСМО

(изъ новата му книга „Когато мѣглата се вдигне“)

шици на северния вѣтрѣ и чукаха тежките капки на студена дѣжд. Звѣнец остро прозвуча и ме изтрѣгна от моето вцепнение. Побързах да отворя вратата, гласнах от радостно предчувствие. На прага стоеше ти, измокрена и примръзнала, и твоята хрека фигура ми се стори като дръзко предизвикателство, като стѣпване въ борба срещу всѣки зли сили. Аз не се изненадах, когато тѣ видѣх. Защото те очаквах. Не, аз те носѣх въ себе си непрестанно, тѣй както майка носи детето си. Ти само попита: — Искаш ли ме? и аз те грабнах и понесох на рѣже горе, въ барлогата на мечката, чиятѣ козина бѣше започнала да пуска искри при всѣко докосване до нея. Аз те носѣх и

исках стѣпбата да бъде безкрайно висока, за да мога да те благославям и да ти благодаря на всѣко стѣпало, тѣй както правѣх това всѣки миг, откакто разбрах, че душата ти ми принадлежи и подобно на тѣх переперда лети из моите неспокойни сънища и ги развѣрля. Затова и моите нови картини сж изпълнени с чудновати нѣща, които по-рано не виждах. Сякаш нѣкаква магьосница ги галѣе с ржката си и тѣ оживѣаха въ непознати измѣнения и чудновати колорити. Всичко, което бѣх нарисувал, преди да те познавам, ми се виждаше студено и чуждо, въ сравнение с това което нарисуваш по-късно.

Отначало ние тѣбвахме да се оградим с хиляди лѣзи,

Разказъ

за да спасим истината на нашия живот. Ние знаехме тѣхната условност и се смѣхѣме над тѣх. Но тѣ бѣха необходими за хората, които се мъчеха да проникнат въ тѣяната на нашите отношения. Помня една вечер седѣхме един до друг. Ти каза съравния си глас: — О, защо не мислят всѣки като мене и тебе? Каза го спокойно, с една доловима горчивина и веднага добави: — Кога ли ще се причуват хората да се занимават съ себе си поне тѣлово, колкото се занимават и съ другите?... След това се замѣх, защото се сѣти, може-би, че исках това от хората съ сънливите души, които се хранят съ интриги и празни брътвежи.

Нима ти не дойде, не избѣ-

га тѣй неочаквано при мене, защото изпитвах безкрайна ненавист към дребнявите, дори и към обикновените прояви на живота. Ти не можеше да останеш повече при хората, които сж будни, вършат действителна работа, а лѣкъ сж запали вътре въ себе си. Тѣ сж запушили всѣки пролуки на душата си, за да не може да проникне въ нея свѣтлината на слънцето и звездите, подобно на ония дребни буржоазки, които закриват прозорците си съ плътни завеси, за да не им избѣляват мѣселите. За тѣх недѣлата затова е празник, защото е недѣла и защото обличат новите си дрехи, а за тебе и дългичният вторник се превръщаше въ най-хубав празник. Въ онези бурни нощи ти бѣше решила да сжсаш и последната връзка съ дрѣмливите души, за които не съществува въпрос без отговор и, които се чувстват добре само когато се движат

Полковникъ Чарлзъ А. Линдбергъ

Вмѣсто да воюваме

Следователно, когато единъ силенъ народъ се намира въ положение на незадоволеност и не може да осъществи амбициите си чрезъ преговори и съглашения, той прибѣгва до онова първобитно „право“ — правото на силата, тъй както ние сторихме съ американските индийци, и съ Мексико, както Англия постъпи съ Африка Индия и Америка, това, което италианците извършиха съ Етиопия, и това, което Германия върши днесъ.

Сегашната война е едно продължение на вѣковното съревнование между западните народи за благата на свѣта. Тя е борба на германския народъ за територии и равенство на възможности. Тя е борба на англичани и французи да попречат на трета европейска държава да стане толкова силна, щото да претендира за дѣлъ отъ свѣтовните ботатства и влияние. Англичаните и французите твърдятъ, че тѣ сж прави да защитаватъ своите владения и статуквото на своята последна победа.

Германците отъ своя страна смѣтатъ, че и тѣ, като единъ силенъ и способенъ народъ, иматъ правото да разширятъ територията си и спечелятъ влияние чрезъ силата на оржжието, тъй както други народи сж постъпвали презъ едно или друго време на своята история. И тъй, германците иматъ право, ако мѣримъ правото съ тѣхната мѣрка отъ днесъ, или съ мѣрката на тѣхните противници отъ вчера. „Правото“ не е едно абсолютно качество. То зависи отъ отношението къмъ него, а последното се мѣни споредъ обстоятелствата.

По времето на Наполеона Англия и Германия казваха за Франция това, което Англия и Франция казватъ за Германия днесъ. А по времето на Бурската война, както пише единъ английски историкъ, „въ Германия и Франция възлѣта на негодуване срещу Англия достигна планински размѣри“. Наполеонъ бѣ сломенъ и Франция загуби всичките негови придобивки. Англия победи буритѣ и присъедини Трансвалъ къмъ своята империя. Нека историята отсиди кой е правъ и кой е кривъ.

Тази проблема не е нова. Тя всѣкога е съществувала. „Правата“ на едно поколение често сж били изградени върху неправдата на предшестващото поколение. Най-важното въ този моментъ не е да решаваме кой е виновникътъ въ Европа или да споримъ

върху понятията за право и криво. Нашата неотложна длъжностъ днесъ е да видимъ каква решителна стѣпка трѣбва да направимъ днесъ за доброто на Америка и на западната цивилизация, отъ която ние сме нераздѣлна частъ.

Изходътъ отъ днешното положение въ Европа не се състои въ това да се спечели войната, за да бѣде наложена една идеология върху друга, а се крие въ постигането на едно тѣсно сътрудничество между една група отъ западни народи, които да бждатъ достатъчно силни да действуватъ като стражъ на европейския миръ и порядъкъ.

Германия ще бѣде толкова нераздѣлна и необходима частъ отъ тази група, колкото Англия и Франция, понеже тя може или да възпре азиатските орди, или да послужи като клинъ за тѣхното нахлуване въ Европа. Тази подвижна граница на европейската цивилизация, която Германия държи днесъ, се е мѣстила напредъ, назадъ повече отъ две хиляди години. Персийците напиреха срещу гърците. Хунитѣ, възседнали на своите коне, нахлуха отъ азиатските степи въ римската империя. Монголските ханове достигнаха до Польша и Унгария. Турските орди почти превзеха Виена. А сега Русия бавно избутва европейската предна линия къмъ западъ, въ сжщото време, когато Германия, Италия и Англия продължаватъ самоубийствените разпри.

Азия, сама по-себе си, не представлява никаква опасностъ срещу мощните механизирани войски на обединения Западъ. Обаче Германия въ качеството си на една отхвърлена европейска нация, изкушена въ техниката на модерната война, организира и повела неизчерпаемите източници на Изтока, би представлявала една заплаха, каквато европейската цивилизация не познава въ историята си.

Състоянието на Европа засѣга насъ въ Америка, защото насъ ни свързватъ връзките на едно дете къмъ неговите родители. Обаче, тѣзи връзки не сж само къмъ една отъ сегашно воюващи страни, а къмъ всички. Ние имаме материаленъ и духовенъ интересъ за тѣхното благосъстояние. Отъ духовна гледна точка ние имаме интересъ за запазване на европейската култура, а отъ материална гледна точка — за запазване на европейската сила.

Следва

Еврейскиятъ легионъ на Жаботински

На 12-VI т. г. софийската радиопредавателна станция предаде едно съобщение произхождащо отъ Америка, споредъ което известниятъ водачъ на ционистите ревизионисти-Жаботински е организиралъ „еврейски легионъ“ въ помощъ на сражаващите се Англия и съюзниците ѝ.

До колко това съобщение — въ сжщността си — е вѣрно, не знаемъ, но то е послужило на мнозина да правятъ заключение за отношението на цѣлото еврейство спрѣмо воюващите страни. Ако това съобщение е вѣрно, може ли тази акция на Жаботински да ангажира цѣлото еврейство?

Този въпросъ трѣбва да се изясни, за да бждемъ на чисто, преди всичко по принципъ както съ приятелите, така и съ неприятелите на еврейтѣ въ България, които иматъ основание да таксуватъ всѣко дѣло — добро или лошо — всѣко мнение — правилно или не — на който и да е билъ еврейтъ, като общоеврейско. Обаче, при всички случаи: за добро и възхвала, или (най-вече) за злословие и укоръ спрѣмо еврейтѣ, това обобщаване личността и дѣлата на нѣкои евреи, както и акцията на Жаботински, като общоеврейски, е една демагогия ако не заблуда.

Преди всичко еврейтѣ, населяващи отделните държави, не живѣятъ изолирано отъ останалото население — извънъ чертите на града — въ „гето“ — както е било въ срѣдните вѣкове и въ царска Русия, а сж разпръснати, врѣзани дълбоко, между населението на страната. Тѣ не представляватъ отделна еднообразна и диференцирана — по отношение на другото население-маса, затворена въ себе си, по социална, економическа, политическа и въ последна смѣтка идеологическа оформеностъ. Еврейтѣ въ България тоже притежаватъ социално и политическо, въ възпитание и разбиране, различие еднакво съ тѣхните съграждани българи, споредъ различията на срѣдата и условията съществуващо въ страната. Различия съществуватъ и между еврейтѣ по въпроси отъ чисто еврейски характеръ, интересувачи вътрешния животъ на еврейството. Често по тѣхъ се водятъ даже борби. Правдивостта на цѣлата ми мисль се потвърждава отъ това, че по рано, при съществуването на партийния режимъ у насъ, въ политическия животъ и борби около него, еврейтѣ взема-

ха различни становища, числѣха се къмъ различните политически партии и даже нѣкои минаваха за вѣрли партизани. Колкото и да сж се мжчили нѣкои партии да привлѣкатъ къмъ тѣхна страна — анъ блокъ — цѣлото еврейство и получатъ всички еврейски гласове за една отъ тѣхъ при изборите на примѣръ, не сж успѣли.

Сега, за да знаемъ отношението на еврейството, въ своето болшинство, къмъ тази акция на Жаботински, ще бжде добре да се проследи неговата личностъ и дейностъ, като ционистъ.

Кой е Жаботински? Жаботински е билъ офицеръ отъ английската армия. Той е английски патриотъ и преди всичко англичанинъ въ известния на насъ смисль... Това дава отпечатъкъ на цѣлата му дейностъ, като ционистъ и на разбиранията му относно Палестинския въпросъ. Той е противъ разбирателството между евреи и араби въ Пелестина и работи за една самостоятелна, хомогенна еврейска държава. Това движение има малко свои последователи на брой въ Палестина и др. страни. Макаръ малобройни, тѣ сж способни да държатъ подкладенъ антагонизма между евреи и араби, да изострятъ отношението помежду имъ и съ това да не позволятъ пълното имъ побратимяване, което е възможно и желано отъ болшинството на двата народа. Този курсъ е напълно въ съгласие съ официалния и традиционенъ курсъ на английската политика. Въ основата на последната стои насѣкването на отделните племена, народи и религии единъ срещу други, изразено въ максимата: „раздѣлай и владей“. Тая максима винаги е осигурявала господството на английското владичество. Въ това отношение, Жаботински се явява оржиде, проводникъ, на английската политика въ Палестина, която страна Англия третира ни повече, ни по-малко, като своя колония. При това, въ цѣлата си деятельность и разбиране, като ционистически водачъ, Жаботински изпква, като крайно авантюристична натура. Той не държи смѣтка за настроението и желанието на еврейската народна маса, и всичко върши на своя глава, или въ съгласие съ едно малцинство около него — нѣщо неприсъщо на демократическия духъ на тази маса.

Като се има предъ видъ всички

ко това, може ли да се покори дейността на Жаботински на групата около него, каквато и да е тая дейностъ и по-въпросния „легионъ“ съразбираемията и желанията на еврейския народъ? Разбира се, не! Ако разсъждаваме правилно и безъ предубеждение, ще дойдемъ само до тоя изводъ.

Не може Жаботински да издигне тази акция, като общоеврейска подъ лозунга: „борба съ антисемитизма“ или „борба за освобождение на народитѣ за каквато възвестяватъ тази война английските управници Еврейскиятъ народъ, въ своето болшинство, знае добре, че де сж коренитѣ на антисемитизма. Той знае сжщо, че германския народъ не е виновенъ за него. Знае после защо с води тази война, както и тоя че целитѣ на последната счужди на горните два лозунга. Като така еврейтѣ не могатъ да се борятъ за защита и чужди държави и каузи. Еврейтѣ наистина се биха въ миналите войни, биятъ се и сега по всички фронтове, като английски, и други, войници на държавитѣ, въ които обитаватъ. Но това сж правилно и правятъ, като войници на тия армии, а не като отделна еврейска армия или „легионъ“, рамо до рамо съ своите патриоти и то съ единичко съзнание, правилно или не отъ друго гледище, че служатъ на родината си.

Изхождайки отъ това, не вървамъ г-нъ Жаботински да намѣри свѣстни последователи на своята идея. Въ това си начинание нѣма да бжде последванъ освенъ отъ нѣкои авантюристи, неуравновесени и отчаяни елементи, които не представяватъ еврейския народъ. Затова, на тази акция се гледа отъ трезви хора и отъ българските евреи, като несериозна, даже смѣшана и нѣмаща нищо общо съ интереситѣ на еврейския народъ.

И. Хазановъ
адвокатъ-Ямболъ

Когато мъглата се вдигне

разкази — е новата книга на Стефанъ Ив Стояновъ — редовенъ сътрудникъ на вестника.

Книгата е подъ печатъ. Издание е на библиотека „Завой“. Желаящите могатъ да си набавятъ отъ редакцията като предплатятъ намалената ѝ цена — 20 лв.

въ своето ограничено съществуване и сж необезпокоявани въ навичитѣ си.

Ти нѣколко пжти ми загатваше, че може-би не си щѣла да имашъ достатъчно сили да разкъсашъ кржга на омѣгосаното „отъ сутринъ до вечеръ“, но твоята любовъ ти помогнала да избѣгашъ отъ неговия сивъ затаворъ. И тогава азъ те виждахъ цѣла да плавашъ въ радостна свѣтлина, която струеше отъ тебе. Това бѣше свѣтлината на разбраната отъ тебе истина, че животътъ е това, което ще създадемъ отъ него.

Най-после ти стана моя жена и предъ външния свѣтъ. О, това не бѣше никакво изключително събитие за тебе. Ти го прие като едно задължение, което трѣбва да се изпълни и следъ това забрави.

Да продължавамъ ли, при все че споменитѣ ми звучатъ като звукъ отъ сжжсана струна сега, когато те нѣма?

Хората, при които ти бѣ сж-

дено да живѣешъ преди, бѣха се погрижили да не обръщатъ внимание на твоето здраве. То бѣше подкрано и застрашаваше всѣки мигъ да се срине въ тъмната бездна, отъ която нѣма връщане. Азъ те пазахъ грижехъ се за тебе явно и тайно, когато разбрахъ това. Надѣвахъ се, че ти ще закрепнешъ подъ моите грижи, докато най-после жестока истина се разкри-нагла и безпощадна.

Рисувахъ твоя портретъ въ малката кжжа край морето. Ти лежеше въ плетения столъ на верандата и неочаквано каза: — Колко свежъ е вѣтърътъ! Той е напоилъ крилежъ си въ морето и затова носи такава прохлада... Азъ спрѣхъ да работя и се вгледахъ въ тебе. Полицето ти бѣ избѣла червенина, несвойствена на него. Отъ този денъ болестта започна да те превзема, като източена отъ дълга съпротива крепостъ, стѣпка по стѣпка. Нищо не помагаше вече.

Все пакъ ти не ме видѣ отчаенъ. Предъ тебе винаги изглеждахъ веселъ и твърдо вѣрващъ въ твоето оздравяване. Но само азъ познавамъ оная тревога, която стискаше сърдцето ми до задушаване и ме караше да скачамъ презъ дългите нощи, за да търся въздухъ.

И ти предугаждаше, че скоро ще ме оставишъ, затова настояваше да работимъ твой портретъ. Точно така: „да работимъ“, защото самъ, безъ твоята помощъ, съ тази си работа азъ нищо не можехъ да сторя. А бѣхъ ти обещалъ да създамъ съ нея най-свършеното си творение. Затова, само затова ти така ревностно ме подканяше да вземамъ отново и отново четкижъ и участвувахъ съ цѣлото си съществуване. Въпрѣки твоего участие и макаръ че бѣхъ го почналъ въ още безоблачните дни на нашия животъ, той не напредваше. Какво говоря? Той не ми

се подаваше, като неразрешима задача. Ти често ме питаше на смѣхъ, защо не мога да те нарисувамъ. И съ скрига завистъ хвърляше погледъ къмъ готовитѣ ми картини.

Въ малкото години, които преживѣхме заедно, азъ не престанно изучавахъ твое лице. Приливитѣ и отливитѣ въ тебе ясно се изобразяваха на него. Но азъ не искамъ да говоря за тѣзи промѣни. Малко или много тѣхъ ги има и въ другитѣ. Имаше нѣщо единствено въ него, това което правѣше твое лице, неземно и ненагледно. Понѣкога то се озаряваше отъ оная свѣтлина, която подсказва, че следъ малко слънцето ще изгрѣе отъ морето. После върху него падаше лека сѣнка, следъ което то сякашъ потъваше въ розовъ облакъ. После твоитѣ очи се разширяваха, изпълваха се съ далеченъ блѣсъкъ. Тогава тѣ приличаха на две звезди,

които сж напуснали небето, за да може чрезъ тѣхъ да гледа твоята душа.

Ето затова не можахъ да нарисувамъ портрета ти и той остана недовършенъ.

Но азъ ще работя надъ него. Той ще бѣде съдържанието на живота, който ми остава. Азъ ще рисувамъ сега твоята душа и нейните желания. И когато свърша творението си, то нѣма да има име. Тѣй както нѣма име и всичко, което ти ми даде.

Тѣй както нѣма име и любовта, която ражда живота и живота който се ражда отъ любовта.

И всичко безплатно и онова, което се връща, може-би, веднажъ на сто години, за да ни каже, че свѣтътъ все още съществува.

Тѣй както нѣма име всичко, което е безъ начало и безъ край...

ПРОЯВИ НА МЛАДИТЪ

ВЪ КОЛОНИТЪ на в. „Завой“

ИВАНЪ НЕДКОВЪ

МАКСИМЪ ГОРКИ

„Младъ герой, който изтъга своитъ мускули и гледа свѣта, който му предстои да завоева — ето алегоричната фигура, изразяваща първия етапъ на Горкиевото творчество“. Влизането въ живота — трудна но майсторски изпълнена задача. Това е то ранния Горки.

Наистина, кой би помислял, че отъ босоного хлапе, което слуша легендите, разправяни отъ циганина Макарь Чудра и бабичката Изергилъ, ще израстне мощната фигура на великия, общочовѣшки Горки?

Отъ ранни младини, оставенъ безъ топла бацина закрила Алексей скита изъ ширинитъ степи, покрай бунтовната Волга, по най-мизернитъ краища на своята родина и пие горчилкитъ на суровия животъ. Отъ ранни младини въ него проличава човѣка, обичащъ живота, труда и хората. Въпрѣки всички неслоди младата му душа остава свежа, неосквернена и пълна съ смѣли и възторжени павии.

И съ право Горки се счита като най-оптимистичния следъ Пушкина писателъ. Нему сѣ чужди пакостнитъ: „сжакелете се“ надъ дребния човѣкъ, „смирение“ предъ живота.

Въ центъра на неговото творчество, единственъ по сжество предметъ на неговото художествено внимание, единственъ обектъ на неговитъ грижи, бѣше човѣкътъ. Пейсажъ, речъ, сюжетъ — всички изобразителни срѣдства сѣ на лице въ произведението на Горки само за да разкриятъ образа на човѣка, характера на хората.

„Всичко отъ човѣка — всичко за човѣка“ — писа Горки още въ 1903 год. въ поемата си „Човѣкъ“ — манифеста на новия хуманизъмъ. Но не чо-

вѣкъ „еднозначенъ“, не хора, а — милиони. И Горки ни рисува десетки социални и хиляди индивидуални разновидности само въ „живота на Климъ Соминъ“. Могатъ да се наброятъ до 500 действащи лица, всѣко отъ които има свой живъ обликъ, индивидуаленъ характеръ, социаленъ смисълъ. Въ единъ отъ най-раннитъ си ръкописи, който току-що е публикуванъ, подъ заглавие „Изложение на факти, отъ взаимодѣйствието на които най-хубавитъ чувства въ моето сърдце се притѣпиха“, като разказва за първитъ си дни, за своето детство, Горки пише: „Още щомъ ми бѣше даденъ човѣшки образъ, азъ завикахъ. Искамъ се да мисля, че „това е било вѣкъ на негодувание, на протестъ“.

Наистина цѣлия неговъ животъ бѣше протестъ и борба. „Горки, великиятъ художникъ даде безсмъртни образи на свободолюбиви и самоотвержени хора, които не могатъ да се примирятъ съ гнета и тинята на живота, даде най-хубавитъ и най-изразителни образи на пламенни борци съгрѣти отъ топлото и искрено чувство на генияния художникъ“.

Разнообразна е тази галерия, както сѣ разнообразни въ своята жива индивидуалност борциътъ. Тя започва съ романтичния образъ на Данко, който изтръгна отъ гърдитъ си сърдцето, което гори отъ пламенна любовъ къмъ хората и освѣтава тъхния пътъ къмъ блаженство. Алегорични сѣ образитъ на ранения соколъ, който вижда мъдростта на живота въ безумието на хабритъ и на гордия Вуревестникъ съ неговия повикъ: „Нека гръмне бурята по силно!“ Всички образи сѣ живи твари, които иматъ своя

борба и свои идеи.

Въпрѣки разрушителната сила на неговото изкуство той никога не е билъ нихилистъ. Патосътъ на отрицанието, никога не е билъ източникъ на творческото му сжестование. Той винаги е ималъ по далечни цели. Всѣкога е пѣлъ пѣсенъта си въ честъ на живота, па и съ каквато и страшна мутра този животъ да се е обръщаль къмъ него. Той вѣрваше въ победата на живота и ума на човѣка. Изобличителната сила на разказитъ му придобива особено високъ смисълъ. Тя насища темата за борба за по-честъ животъ съ идеята за красотата. Всички трѣбва да се боримъ.

Често пѣти разказитъ му сѣ стихове, възторжени пѣсни и химни. Тая голѣма борба, която е изобразена въ цѣлокупното творчество на Горки се води въ името на човѣка и всѣки пътъ той иска да покаже човѣшката красота и поезия. Това предава на творчеството му такъвъ високъ общочовѣшки оптимистиченъ духъ.

Човѣкътъ е по-горе отъ ситостта. Човѣкъ живѣе, и ако тази целъ го извика къмъ живота, тогава гроба е цената на този жалъкъ животъ. Малко е удоволствието ако трудитъ се компенсира само съ ситостта. Идеята за труда като изкуство, идеята за творчеството като целъ на живота, бѣше една отъ основнитъ идеи на Горки.

Изминаха четири години отъ както Максимъ Горки не е между хората, които толкова много обичаше. Но при насъ е неговото творческо наследство, предъ насъ е великия подвигъ на великиятъ бѣсѣкъ Горки! Ние младитъ има много нѣщо да се поучимъ. Образи, картини, сюжети, идеи, енергия и угрѣмъ съ всичко трѣбва да се възрожимъ въ тая дълга мѣстелна, но приятна борба. Тая любовъ къмъ народа, която като розова нишка се точи въ цѣлокупното творчество на Горки нека ни крепи въ дни на изпитания и угрѣми. Тоя революционенъ подвигъ на Горки, нека ни стопля гърдитъ. Да крепне свѣтлото Горкиевско начало у нашата младежъ.

Иванъ Недковъ

Срѣда Книгитъ

Богородинския панаиръ

повестъ отъ Ив. Мартиновъ

Въ творчеството на Ив. Мартиновъ, който навремето се наложилъ съ своята ярка и самобитна индивидуалност и честното отношение къмъ живота, съ чувства изобщо една дълбочина, едно по-сериозно, по-внимателно, даже отъ психологична гледна точка, разглеждане на събитията, пружинитъ на тия събития и на героитъ.

Въ последната му книга — повестта „Богородинския панаиръ“ на мѣста читателътъ се вживява до толкова въ трепетитъ и копнежитъ на героя, че сякашъ той заема неговото мѣсто срѣдъ пѣстрата обстановка на панаира.

Въ творчеството на Мартиновъ се забелязва, че той не се върти въ единъ оматосенъ кръгъ отъ сюжети. Като отива човѣкъ и борецъ преди всичко, той е навсякъде където има хора, които носятъ една жтга, единъ бунтъ и една вѣра въ душитъ си.

Панаирътъ — фокусъ, където се събиратъ стотици безприютни и бореци се за парче хлѣбъ хора — дрипи, съ блѣди, безсмисли, свити отъ викане лица, е подходяща обстановка за наблюдяване, обрисване и разкриване на единъ малъкъ гаврошъ-продавачъ, който има тая способностъ да се замисля малко повече надъ нѣщата и да ги преценява по една своеобразна, първобитна и искрена философия. Душата му е като попивателна. Той е жадектъ „да гледа“ да почувства всичко. И да разбере нѣщо което още самъ не е разбралъ.

— Така, самъ не зная... Мжичо ми е... нѣщо ме стѣга отвътре...

— Тѣй ли? Ехъ, вие! — Засмѣ се се селянитъ, гражданчетъ — недонесчетъ... още отъ сега мждруваете... Не си се родилъ, а остарявашъ.

Осаче М. герой придобива било чрезъ опитъ, било отъ думитъ на другитъ за понятие честъ, Богъ и любовь. Имащъ нѣкакъво смѣтно предчувствие за това, което е дълженъ като несретенъ човѣкъ за въ бждаше да направи и за себе си и за другитъ, и за шастливото разрастване на неговата наивна обичъ къмъ любимата. Мартиновъ съ свойственитъ си и

ярки творчески качества е дал една наистина хубава повестъ, която можемъ да смѣтаме на то едно точно художествено отражение на всички онова което става въ душитъ на малкитъ многобройни несретни гавроши — борци.

Много сполучливо е дадена въ цѣлата повестъ, търговката на сладкиши Наня Серафимова.

... И наистина, Наня Серафимова ходеше бавно съ важна, горделива походка, и говореше съ тонъ на човѣкъ, който знае цената на своята стока. Черното й лице съ огромнитъ кривъ носъ и космата брадавица на лѣвата ноздра, се разтваряше въ широка, властна усмивка на самодоволствие и угѣха, откривайки два реда едри и здрави като на конь жбви...

Вие оставате съ впѣна наистина познава на. Толкова е сполучливо и налагащъ запознаване съ единиянитъ.

Но тая несвѣтлина, ду отдѣлнитъ глави на една по-ясна целъ за художествено да въ повестта, доста стойността на цѣлава.

Въпрѣки обаче, че листа и човѣка Мартиновъ който вече е далъ доста много отъ очакваното, повече нужда и опитъ въ живота отколкото наиченитъ нови имена, то за въ планината и въ слаби мѣста на Наня, да даде сжщо тая бѣда, но и „обмислено обмисляне“ и повече работа за да се постигне едно съвършено цѣло.

Но както единъ голѣмъ съвремененъ писателъ наскоро каза, „само неотпаднало човѣко въ къмъ народа, че ни отгавъ къмъ желаната победа. Самъ тая вселюмаша и барческа жертвеномощъ ще ни нахлѣжи като „нѣщо“ въ очитъ хилядитъ страдащи брата“ и за Ив. Мартиновъ може да кажемъ: Имате най-важното. Имате и всичко. Тогава става само работата и дългътъ.

Б. Божило

Варненци и гости на града посещавайте
вегетарианския ресторантъ

„ЗДРАВЕ“

ул. Ц. Борисъ (до бонбонения складъ ф-ка „Балжкчиевъ“).

Тамъ се сервира винаги евтина, питателна и разнообразна храна приготвена отъ прѣсни продукти и чисти — краве и дървено масла.

Отъ посещението ще останете доволни.

Запомнете: вегетариански ресторантъ „ЗДРАВЕ“

Конкретното литературно творчество се разкрива предъ насъ въ отдѣлнитъ свои проявления, въ конкретнитъ произведения. За да се ориентираме въ тѣхъ правилно, нужно е ясно да си представимъ какъ е построено произведението, отъ какви елементи се състои то, какъ да пристъпимъ къмъ неговото изучаване и какъ да го оценимъ. Затова е нужно да разберемъ взаимоотношението на формата и съдържанието въ изкуството, да опредѣлимъ кое наричаме съдържание и кое наричаме форма.

Преди всичко, невъзможно е да си представимъ съдържанието вънъ отъ формата и формата безъ съдържанието. На времето си Хегелъ казваше, че формата е преминаване на съдържанието въ форма, както и обратното, съдържанието е преминаване на формата въ съдържание. Сми-сълътъ на това дълбоко определение е, че съдържание-

то, за да достигне до възприемашия го, трѣбва да се облѣче въ форма, иначе то ще бѣде лишено отъ сжестование, следователно, съдържанието като чели преминава въ форма, сякашъ става форма. Напротивъ, самата форма, възприемана отъ насъ, се осъзнава въ последна смѣтка като съдържание, става съдържание.

Едно е недѣлимо отъ другото. И съвсемъ очевидално е, че характерътъ на оформящото се съдържание опредѣля и особеноститъ на формата, която то приема. Следователно, и въ литературата ние трѣбва да изхождаме отъ разбирането на това единство на формата и съдържанието, за да се ориентираме въ особеноститъ на нейната форма и да се научимъ въ самитъ особености на фор-

мата да виждаме, по сжщество, съдържанието.

По-горе ние вече казахме, че литературата, както и всѣка идеология, ни дава познание за живота. Въ основата на всѣко наше сжжестание за живота стои самата действителност, отразявана отъ нашето съзнание. По тая начинъ, съдържанието на нашето съзнание и, следователно, и на литературата, е преди всичко действителността, която е нужно да се подчертае като основна, изходна точка.

Въз основа на познанието на живота ние действаваме въ него, и проявяваме вѣрността на нашитъ сжжестания на практика. Ако вѣрно сме се ориентирали по отношение на свойствата на дадени явления, тогава можемъ и правилно

да действаваме спрямо тѣзи явления.

Тѣй като животътъ е безкрайно разнообразенъ, а сжщо така е разнообразна и практическата дейностъ на човѣка, то и отражението на действителността въ неговото съзнание е извънредно сложно. Макаръ съдържанието на неговото съзнание да е, по сжщество, едно и сжщо, тѣй като въ основата му лежи единната действителност, но то приема своеобразни форми, въ зависимостъ отъ своеобразието на различнитъ области на живота и отъ характера на практическата дейностъ на човѣка. Така, една наука не е прилича на друга, макаръ че съдържанието на различнитъ науки е действителността, но тая въ тѣхъ не е тѣж-деватства, въ всѣка отъ тѣхъ

тя се проявява по своему: своеобразието на съдържанието поражда своеобразието на формата, която произтича отъ нѣтъ.

За да се ориентираме правилно въ литературата, необходимо е ясно да си представимъ е характеризиращото я съотношение на съдържание и форма. Ние помнимъ, че основна особеностъ на литературата отъ гледище на нейното сжсобразно съдържание, се явява, че тая изобразява действителността въ връзка съ чѣвѣка, въ непосредствени-живи форми на човѣшкото действителност. Нѣкога М. Говевъ казваше, че литературата атаже да се нарече човѣкознание. Тая дълбока забележка извори именно за своеобразието на жизнения материалъ го писателя, и че той преди всичко изучава човѣшкия животъ въ всичката му сложностъ синтетично (когато другъ само отдѣлни страни отъ

Строежъ на художественото произведение

Единство на формата и съдържанието.

По повод на една статия

(„Наука и философия“ от Н. Струинъ).

В борника „Отломки“ между другите статии има и една от Н. Струинъ — „Наука и философия“. Въз основа на тази статия — интък и завършваща с много хубави мисли — сж допуснати грешки. Фактът, че в основната статия не е влязла вкратко излязла сборникът турфилософски очерки на дия автор, ни кара да въведе, че Н. Струинъ е разбрал шикитъ си. Но, въпреки то не би било излишно да се емъ и посочимъ — доколкуто се отдава това — грешките въпросната статия.

Говорейки за философските системи на Фихте, Шелинга, Хегеля и Шопенхауера — авт. Н. Струинъ казва, че тъ сж до голъма степен метафизични. Това, което може да се каже общо за всички е, че тъ сж идеалистични системи. Но само толкова! Да се слагат всички тъ под единъ знаменателъ, както прави Н. Струинъ — е крайно грешно.

Фихте изхожда отъ Канта, но критикува последния за неговитъ „нѣща въ себе си“ и сж това отнема и последния елементъ на материализмъ у Фихте е субективенъ алист.

Целингъ (непосрѣдственъ дш. на Хегеля) е обективъ идеалистъ (теория на аботното“ непознаваемо въ рхчувствено съзерцание“). Шопенхауеръ нарича Кантовото обективно „нѣщо въ себе си“ — воля (която е познана, докато Кантовското „нѣ въ себе си“ е непознаваемо; битието е „обективната“, а външния свѣтъ е яв-на волята. Горнитъ три философи сж едни отъ предвителитъ на класическата иска философия, чиято кул-

минационна точка виждаме именно и само въ философската система, на Хегеля, която не никаква метафизична система а напротивъ идеалистичната философия на Хегеля бѣ диалектична и по това именно се различава тя отъ останалитъ идеалист системи. Хегелъ не е вземалъ свѣта (у него „абсолютната идея“) като нѣщо неизмѣнно, застинало, не търпящо никакво противоречиво рзвитие. Тъкмо обратното! Затова дѣлото на Хегеля не е „обезценено“: неговитъ диалектически методъ, преработенъ отъ двамата класици на качествено нова основа, стъпи здраво на краката си.

Прави впечатление, че Н. Струинъ не намира разлика между субект-идеализмъ и обективенъ такъв; и между идеализмъ и метафизика. Н. Струинъ казва, че споменатитъ по-горе философи не тръгвали отъ независимо сжществ. отъ съзнанието имъ обективна действителност, а — отъ собственото си съзнание. Хегелъ отъ кжде тръгваше? А — за разлика отъ него — Бераклий? Това, дето горнитъ философи отричаха независимо сжществ. материална действителност — Н. Струинъ го смѣта за метафизика, което е невѣрно. То е именно идеализмъ, а не метафизика (терминътъ „метафизиченъ“ се употребява въ смисълъ „антидиалектиченъ“!).

Смѣтахме за необходимо да посочимъ горнитъ грешки, чие то изправяне е тѣй необходимо. Още повече, че младиятъ философъ Н. Струинъ дава безспорни доказателства, за единъ чувствителенъ усѣтъ къмъ научнитъ и философски проблеми.

Ив. Ведринъ

Наша поща

Д. Поповъ — с. Койнаре, ослатинско — Стиховетъ идейни, но техниката имъ г-ба. Вашитъ възможности полагатъ нѣщо по-повече. Ятия дѣе влѣзе.

Их. Искренски — Бѣло-тинско. Стихотворението е по дълго, пъкъ и печатане му не зависи отъ редак-а.

Доневъ — Разградъ. Раз-го ще използваме.

Оза Русева — Стремете се новата техника. По-вече е а.

Ванъ М. Пѣйковъ — Четелитъ поети и работете.

Серги Божиловъ — Дайте по интересни сюжети при позадълбочена разработка.

Стоичко Влаховъ — Работитъ, които сте изпратили, безъ малки изключения сж добри. Працайте.

Инесъ-Търговище. Въ техника добро, само че сантиментално. Дайте гордъ и борчески стихъ ако можете.

Н. Йордановъ-Търговище. Пратете друга по-подходяща.

Страшински — Всичко започвате добре, обаче не довършвате както трѣбва. Сравненията сж оригинални, обаче идейностъ?

на човѣка).
то това произтича и оная бр-остъ въ отражението на го. а за която говорихме ди-о. Писателътъ рисува ко-и на хора, тѣ именно се мѣтъ за него формата, въ то-той изразява своя жизр-материалъ. Но за да ча е човѣкътъ да изпъкне а, тѣ читателя конкретно, ка-е явление на живота, той а бва да бжде изобразенъ сж-икитъ свои индивидуални о-бености, да бждатъ запазени о-беноститъ на живота речъ, а-уалната и външността. Особеноститъ на изоб-нитъ характери изиск-и съответенъ словесенъ о-жъ на произведението. то що така и сюжетътъ на изведението, т. е. она сж-ия, за които става дума въ тѣ изведението, сж показва-тѣ, сжателя отъ реалнитъ ч-итѣи отношения и се обус-итъ отъ самата действител-ки. Тѣй че, определенитъ

обществени отношения, въ които се намира писателътъ, поставятъ предъ него определени въпроси, които той освѣтлява въ своитъ произведения, като взема необходимия жизненъ материалъ отъ сжщитъ тѣзи обществени отношения. Тоя материалъ писателътъ преработва въ образи, и отъ стоящия задъ тѣхъ животъ зависи езиковиятъ и сюжетниятъ строежъ на произведението. Предъ насъ се рисува единъ сложенъ процесъ на преминаването на съдържанието въ форма, на действителността въ произведение на изкуството. И, обратното езиковиятъ и сюжетниятъ строежъ на произведението е нераздѣлно свързанъ съ образитъ, чрезъ тѣхъ и самия животъ! Формата примава въ съдържание.

По тоя начинъ, като пристъпваме къмъ изучаване стро-ежа на художественото произведение, ние се убеждаваме въ нераздѣлното единство на не-

Свѣтлю Ваонилевъ

Жътварска пѣсенъ

Подъ лжчитъ
на жеккото слънце,
цѣлъ день въ преумора,
ние жънеме...

Ехъ ти, слънце,
животворно слънце,
ехъ ти тежко,
безрадостно време...

Не полъхва
отъ никжде вѣтъръ,
да разхлади;
говеда и хора...

Като трупъ
се е тръшнало лѣтото
и трепти,
като въ пещъ простора.

Тежки снопи
паднаха подъ сърпа ни;
тежки и безрадостни
за нази...

Днесъ на обѣдъ
мженица сърбахме,
а умората
отъ гърба не слеза...

Ехъ животъ! ли е:
да си човѣкъ,
да живѣешъ
като пребито куче;

да лѣгашъ,
следъ тежкъ трудъ и пекъ,
а отъ вжтре
нѣщо да те смуче...

Ехъ ти, жетво,
тежка,
жътварска пѣсенъ

златна
жетво!
Ехъ ти, едѣръ
тежкъ
класъ
засмѣнъ!

Като птичка
въ гърдитъ ни трепка
надеждата
въ утрешния день.

Тамъ, въ сърдцата ни
тя трепти и зрѣе —
ний жънеме безспиръ,
плувнали въ потъ —

Пѣсенъта ни
по-бодра се лѣе
предъ мисълъта
за сносенъ животъ...

Ще посрѣщнемъ
тази жетва съ устремъ,
съ паламарка на сърпъ
въ ржа,

Като отприщени
ще се впуснемъ
да пожънеме
тежката мжка.

Да я жънеме
подъ тежкото слънце;
сж жаръ да пѣемъ
пѣснитъ си ний! —

Ехъ, ти, зрънце,
благодатно зрънце,
колко трудъ и мжка
въ тебъ се крий...

Сергей Нивянинъ

День първи.

Ведно съ пламналитъ пристъпи на пролѣтъта

Утрото на моя първи день бележи радостъ.

Моята любовъ гори и моята младостъ,

Въ вихритъ на бунтъ и сѣчь, на огънь и борба

Моя първи день цѣлува слънчеви лазури,

Моята любовъ вещае свѣтли бжднини.

Нали живѣемъ въ дни свѣтлавици и бурни,

Затуй борци сме ний за хлѣбъ и правдини.

Минаватъ днитъ въвъ кървавъ бунтъ и трѣсъкъ,

Бжднината жадно мами, вика и зове,

Пролѣтъта окжпана въвъ изомруденъ блѣсъкъ

Тържествува и налива знойни класове.

Жажданъ день, въвъ пролѣтъта на мойтъ дни изгрѣлъ,

Яръкъ день изгаря въ тржпкитъ на бурна младостъ,

Въвъ набжбналитъ жили грѣ луда радостъ,

Къмъ лазуритъ лети духътъ бунтовно смѣлъ!

Беленникъ

Младитъ поети които минаха въ „Златорогъ“ се характеризиратъ съ това, че до като вчера можеха да иматъ нѣщо жизнено, свежо, младо, сега тежко ти става като слушашъ лигавенията на тѣзи преждевременни мъртавици.

Ал. Геровъ — бодриятъ поетъ на борческото начало и честниятъ „човѣкъ“ — Геровъ въ новата VI книжка на „Златорогъ“ — дебютира срѣдъ запалитъ отъ самодоволство писачи съ стихове като следнитъ: И когато ми стане противно да бжда срѣдъ хората.

Борбитъ на животинскитъ видове (?) Жалко Ал. Геровъ. Вие вече не можете да се наредите и срѣдъ „животинскитъ видове“. Думата ренегатъ или дезертьоръ не заслужавате. Слаба е тя. Има една друга дума, която ни е срамъ да кажемъ. Но Ал. Геровъ е запазилъ нѣщо отъ „искреностъ си“.

Ние всичко отрекохме, всичко намразихме. Ние вършимъ само безобразия. Сега въ нищо не вѣрваме, нищо не любимъ.

Разрушихме живота си хубавъ. Имаше нѣкога единъ вѣзторъ женъ младъ човѣкъ, който може би щѣше да стане поетъ!

Ахилъ

Хроника

Уредницитъ благодарятъ на всички напредничави младежи които подкрепиха страницитъ на младитъ. Желателно е, обаче, пласмента да бжде разширенъ, затова чикаме нови адреси на настоятели и абонати. Отъ друга страна нередовното отчитане на сегашнитъ настоятели създава доста голѣми затруднения на редакцията. Ние вѣрваме, че за въ бждаще настоятелитъ нѣма да допускатъ това, за да можемъ съ общи усилия да укрепимъ творческитъ прояви на младитъ.

Нека сътрудницитъ иматъ предъ видъ, че въ страницитъ ще бждатъ помѣствани само онаия работи, които сж въ духа на вестника — на неговия идеенъ обликъ.

Отъ друга страна на никого нѣма да бжде дадена възможностъ да прави опити въ литературата — и сж литературата. Мѣсто ще получаватъ работитъ на утвърденитъ и обещаващи млади творци.

Отъ следващия брой сж привлѣчени за постоянни сътрудници нови сили, следователно тѣхното участие ще спомогне за подобряването на страницитъ.

Материали и суми за страницитъ да се изпращатъ на адресъ: Б. Божиловъ, Славянска 1 — Варна.

говата форма и съдържание. За да се ориентираме правилно въ него, трѣбва да разберемъ съотношението, взаимната връзка, взаимообусловеността на всичкитъ му страни. Само тогава ще бждемъ въ състояние да възприемемъ ценното, което се съдържа въ произведението, или напротивъ, да опредѣлимъ неговитъ грѣшки и недостатѣци. При това, въ основата на нашата оценка на едно художествено произведение стои самиятъ животъ, — ние го ценимъ затова, защото то вѣрно отразява живота, вплотява ценнитъ за насъ обществени идеали, изобразява живота въ непосредственитъ, живи форми на неговото проявление.

Изучаването на литературното произведение може да бжде плодотворно само върху основата на ясното разбиране единството на неговата форма и съдържание.

Идейно съдържание на

художественото провведение

Литературното произведение обрѣща внимание на читателя върху нѣкоя опредѣлена област на живота, а въ това вече се съдържа и опредѣлена оценка за живота отъ страна на писателя. Той отдѣля отъ него, очевидно, това, което счита за важно, интересно, сжществено, и привлича къмъ това явление интереса на читателитъ. Както вече се каза, литературата всѣкога, въ истна степенъ, е нормативна. Като привлича вниманието на читателитъ къмъ опредѣлена страна на живота, като излиза съ известни обобщения писателътъ естествено дава и своето разбиране за живота, изказва своитъ идеи за него. Но той не ги изказва непосредствено, въ видъ на общи сжждения, а чрезъ рисуването на образи, които довеждатъ читателя до едни или други изводи. Всжщностъ, всѣки характеръ, изб-

разенъ въ произведението, представя идеята на писателя за хората отъ такъвъ типъ; — като изображения отъ него; — и за общественитъ условия, които създаватъ хора отъ такъвъ типъ. Но тѣй като произведението представя отъ себе си сложнo цѣло, въ него сж изобразени редъ характери, то и отдѣлнитъ идеи на писателя въ резултатъ, образува по сложенъ изводъ, по-общо обобщение, което наричатъ основна идея на произведението.

Но би било невѣрно да се мисли, че идеята на произведението винаги представя опредѣлена и ясна формулировка, която може да се изведе отъ него и къмъ която се свежда неговото познавателно значение. Работата е значително по-сложна. Гѣто, нѣкога, на въпроса на Акерманъ, каква идея е искалъ да изрази въ „Тасо“, отговорилъ: „Идея? — отде да знамъ. Предъ мене бѣше животътъ на Тасо... И после

Советски репортаж

Боян Велинов

Един ден в Колхоза на село Колцовка

от
Г. Груздев

като пиеше чая си, Ерошина; тази година изработихме хиляда трудови дни, а житото за трудовите дни още не сме прибрали от колхоза. Нима ние да го сложим? Минало-годишното още си стои. Мислим да го продадем на държавата.

— А на жените им дай сега гардероби с огледала, да се огледат в цъль ръст. Моят старик съ сини ми за такъв гардероб отидох в града за снаха. Снаха ми си я бива. Срамъ ме е да кажа, но мина си надмина; тя има повече трудови дни.

— Ето го нашия пощадия, туку идва. Моят старик вечер два вестника прочита. В колхоза си имаме и свой вестник. Печатане го на машина. Тази работа я върши една наша колхозница.

Бабата погледна към прозореца и недовошно забеляза:

През прозореца аз видях две каруци пред Миронови. Докарали бяха изработеното от Мария Миронова жито.

— Ето я и нея, Мария. А Иля не се вижда.

Но Иля се обади изадъ гърбовете ни. Той намърлил жената на Ерошина. Тя приготвила снопи от своята реколта — за излагането в Всесъюзната селско стопанска изложба в 1940 год.

След половин час ние бяхме на обяд у Миронови. Жена му разказваше новините в колхоза, затова, че колхозът събрал по 100 пуда жито на хектар, и че тази година мислят да съберат още по-вече.

— Сега идете в клуба, — каза като прибраше масата Мария. По пътя, Иля, отбих се в училището и то също без теб е построено.

Тръгнахме из селото. В центъра му ново здание — управлението на колхоза. Понататък болницата, а наред с нея двуетажно, също ново здание на училището десетилетка. Днес в училището е тихо — няма занятия.

Ние обхождаме, придружени от старяра, високит, свѣтл класни стаи, учебните кабинети, библиотеката, трапезариата. В училищната сграда група хора. Ние слушаме. Има учителски съвет. Въ това училище има 14 учители. Туку говорят за методика на занятията, за възпитание, за хигиена.

Когато излязохме от училището, на улицата се бѣ вече

смирало. Свѣтнаха пламчетата на електрическите фенери. Тръгнаме към клуба. Той също е построен тази година. В една зала слушат лекции на пристигнал агроном; от друга стая долита трагичен женски шепот — драматическия кръжок репетира пиеса. Ето библиотеката. В зрителината зала има шестстотин места, — в случай на гости от съседните колхоза. Залата сега е полутъмна и само откъм сцената се чува тънък: поставят апаратурата на звуковото кино. След един час ще почне представлението

А наред с нея-малка стая — колхозният радиоапарат. Туку ние срѣщаме председателя на колхоза Николай Жарков. Той чете пред микрофона от записки.

Председателят на колхоза съобщава по радиото за извършената през деня работа, както и плана на работата за следния ден.

— Ванюша, включи Москва, — се обръща към механика завършилия четенето Жарков и топло обгръща през рамо Миронова.

— Ще останем ли? — попита Миронова.

— Не мога, смутено отговори той, токущо пристигнах и оставих жена си сама. Вие разгледайте клуба и елате при нас.

Разделихме се. Аз дълго още седях в клуба, в кръга на колхозниците и слушах разказите им из тѣхната живот. Преведе: Ангелина Стойкова

Бичь Бони

(изъ едноименната му поезия)

Небето сякаш бѣше пълносива броня,
горитъ се огъаха и кървавъ дъждъ
оплиска и отвлѣче мършавата ржъ
и гладъ, и болестъ изъ ливадитъ се гонятъ.

Туку слънцето три седмици не се яви,
затулено отъ пущени и сажди, мжка
по снопитъ в сърдцата ни вражда изтъка,
а месецътъ виси окжсанъ и червивъ.

А буна развълнува лѣтото край Дунавъ
и кървавъ празникъ въ сухозема нокти впи.
За пиръ се струпяха оголени тѣли
и нокътъ, майко, не едно сърдце цѣлуна.

Минаха мършави пълчища презъ града
и презъ селата минаха съ свистъ и трѣсъкъ —
ливадитъ превърнаха въ калъ и пѣсъкъ,
копитата на Марса смачкаха труда.

Ни педя черноземъ копито не пожали,
ни жълтоока страсть — утроба на мома.
Нощта задавена отъ кървавъ ароматъ
запали златоаленъ празникъ отъ пожари.

Въ селата влѣзе вечеръ тиха и заваря
цвѣтата съ капки кръвъ
попрѣскани, полузагаснали пожари
и пламнали луненъ кръгъ,

Земата стисна зжби — напасть на табуни
донесе моръ и гладъ.
Жестоко бѣже изъ полета сребролунни
разложени тѣла.

Следъ младитъ жени, следъ нѣжнокоси майки,
съ сладострастенъ смѣхъ,
разголилъ мършави бедра, въ ржъ съ нагайка,
пъли безраменъ грѣхъ.

Като сълзи закапахъ отъ изтокъ днитъ.
И сякашъ капка кръвъ,
полази бавно слънцето надъ равнинитъ
съ надрѣлата си скръбъ.

Две гостувания на Народния Театър

Два състава отъ Народния театър — София гостуваха в града ни, всѣки съ по една пиеса; първиятъ съ „Може-би поетъ“ отъ Юсефонъ и вториятъ съ „Дивата патица“ отъ Ибсенъ.

По едно съвпадение и двѣ пиеси сж отъ скандинавската литература и даватъ сж изградени върху идеята за силата на самоизматата. Но докато въ „Може-би поетъ“ самоизматата у главния герой Филлипъ е една вътрешна необходимостъ, единъ поетичен бѣлътъ, който замѣства действителността, за да стане на свой редъ действителностъ, то самоизматата въ „Дивата патица“ се налага на героя на пиесата Хилмаръ отъвън, за да му се изрази щастие на обикновения човѣкъ. И това щастие

трѣбва да рухне, когато му се разкрива истината. Естествено Ибсенъ не разрешава проблема, дали е за „предпочитане щастие, изградено върху самоизматата, лжката, предъ нещастие, почиващо върху истината, защото той се движи въ рамкитъ на установенитъ отъ господствующия моралъ понятия за добро и зло. Все пакъ при този новаторъ на времето си въ областъ на драмата, не могатъ да не се забележатъ пробѣсъди на скептицизмъ.

„Може-би поетъ“ се изнесе отъ единъ великолепно хормониращ ансамбълъ, въ срдцѣта на който стоятъ носители на главнитъ роли: Иванъ Димовъ и Ружа Дѣлчева. Иванъ Димовъ е достатъчно познатъ, за да не става нужда да се из-

тъкватъ качествата на вдъхновената му игра, но истинска изненада бѣше малко познатата на провинциалната публика Дѣлчева, която, особено, въ второто действие съ тѣхната нюансировка на психологическото проникновение ни показа актьорско изкуство отъ най-висшъ стилъ. Никола Икономовъ, Пешевъ и Борзановъ допринасят не по-малко за успешното изнасяне на пиесата.

„Дивата патица“, която се играе значително съкратена, за да се нагоди къмъ темперамента на съвременния зрител, тежи главно върху Вл. Трендафиловъ, съ неговия индивидуално изваян Хилмаръ, разкриващъ голѣмитъ възможности на този актьоръ, Ирина Тасева и Б. Михайловъ.

Ст. Ив. Ст.

казалъ: Ето че идватъ при менъ и питатъ — каква идея съмъ искалъ да вплотъ в моя „Фаустъ“? Каточели съмъ азъ знамъ това и мога да го изразя! Наистина, хубаво нѣщо би-било, ако бих се опиталъ тоя богатъ, пѣстырь и въ висша степенъ разнообразенъ животъ, който вложихъ въ моя Фаустъ, да го напийна на тѣхната връзка на една единствена за цѣлото произведение идея.

Туку е формулирано едно отъ извънредно съществителни свойства на литературата. Произведението поставя проблеми, но не винаги ги разрешава. Но и въ тоя случай то запазва за насъ цѣлото си значение, защото въ него е отразена определена страна на живота определено обществено противоречие, показано въ неговата конкретност — въ формата на човѣшки приживявания и послужки. Затова, като говоримъ за идеята на произведението,

ние въ никой случай не сме длъжни да я свързваме до какъ мисля на произведението, до това, което писателят е искалъ да каже, което самъ е мислилъ за поставената отъ него проблема и какъвъ отговоръ той самъ ѝ е далъ. Отговорътъ на писателя може да бѣде едно-страниченъ, невъренъ, а може и изобщо да липсва, но отъ него не се определя ценността на произведението и въ тоя смисълъ отговорътъ не съставлява неговата идея. Това прекрасно го е изразилъ Чеховъ, когато е писалъ, че „не е работа на психолога (т. е. на писателя, — Л. Т.) да разбира онова, което не разбира... моята работа е само да бѣда талантливъ, т. е. да освѣтя фигуритъ и да говоря съ тѣхния езикъ... Въ „Ана Каренина“ и „Онегинъ“ не е решенъ нито единъ въпросъ, но тѣ напълно ни удовлетворяватъ, само за това, че въ тѣхъ всички въпроси сж поставени правил-

но. Слѣтъ длъженъ да постави правилно въпроситъ, а нека ги решатъ съдебнитъ заседатели“.

Не е случайно, дето Илинъ подчертаваше, че значението на Л. Толстой се състои въ това, че той „сумъ да постави въ своитъ произведения такива голѣми въпроси“.

Ясно е че възгледитъ на писателя се проявяватъ и въ постановката на въпроса, и въ подбиране на материала за неговото освѣтяване, и т. н. но съдържанието на произведението се явява животътъ, а не възгледитъ на автора. Затова стремѣжътъ да се сведе произведението до идеята на автора твърде ограничава произведението, обеднява неговото съдържание. Идеята на произведението е въ постановката на проблемата, въ отражението на определена страна на живота, на определено обществено противоречие и, по силата на това, въ обръщане

върху него на общественото внимание, въ посочване на неопознатостта отъ неговото осмисляне и разрешение. Наличността въ произведението не само на художествено поставени, но и на художествено разрешени въпроси, отъ само себе си се разбира, че не го обогатява твърде много. Но и самото тѣхно поставяне много пѣше е обществено-ползено.

Да се разбере идеята на произведението, значи да се разбере, какви обществени противоречия своятъ задъ нея, какви сж ония обществени отношения, които прозиратъ въ нея задъ отношенията на неговитъ герои, задъ тѣхнитъ преживявания и послужки и да се проследи това въ цѣлата сложност на неговата структура, подчинена въ своята организация на действителността, оформяваща се въ него (разбира се, при известнитъ разбирания на автора за действителността).

Отъ поста на „Завой“

Не трѣбва да забравяме думитъ на Маршалъ Петенъ.

„Франция имаше по-малко, много по-малко войници сега, отколкото презъ миналата война“, каза маршалъ Петенъ. Съ доблестта на истински войникъ той призна демографскитъ причини за поражението. Знаио бѣше отпреди войната, че френското семейство е въ упадѣкъ, че раждаемостта намалява, въпрѣки голѣмитъ грижи полагани въ тая насока, въпрѣки благосъстоянието на Франция.

У насъ това благосъстояние липсва и точно по тая причина раждаемостта е намаляла. Цифритъ отъ последно време съдѣстреснали доста хора. Отъ друга страна има случаи, които нагледно, безъ цифри, показватъ това.

По наши сведения въ едно село, недалечъ отъ Варна, нѣма да има първо отделение презъ новата учебна година. Причини:

Презъ 1932 год. въ селото се е родило само едно дете, отъ цигански произходъ, което въ последствие починало.

Умѣстно е да припомнимъ.

По поводъ на конгреса на артиститъ, който се състоя неотдавна, единъ добре извѣстенъ културенъ деятел констатира, че постиженията на българския театръ презъ този сезонъ сж се мѣрили само по цифри и съ цифри. Съ други думи на преденъ планъ сж били не художественитъ, а финансови резултати.

Тая „все пакъ не много отрадната констатация се признава и допълва чистосърдечно и отъ самитъ артисти, които съ безпокойство гледатъ къмъ безогледното напирание на „много млади“ къмъ сцената. Казваме безогледно, защото не искаме да изключимъ „неуспѣлитъ въ живота“, които търсятъ преди всичко занаятъ и хлѣбъ.

При тоя стремѣжъ, има ли мѣсто за споръ, че вътрешнитъ заложби сами по себе си сж недостатъчни? Не е ли необходимо цензъ, култура, специална подготовка? Същото би могло да се каже и за журналиститъ.

У насъ имаме художествена и музикална академия, чиято задачи сж по-специални. Тѣ биха могли, обаче, да бѣдатъ разрешени въ една обща академия на изкуствата и печатата, където артисти и журналисти да получаватъ подготовка.

Отъ това би се спечелило само. Наблюдателъ

По този начинъ, идеята на произведението се явява дадена обществена проблема, поставена въ него и развита въ конкретенъ, жизненъ материалъ. Тая проблема писателятъ може да разреши въ произведението, но може и само да я постави. Той може и самъ невърно да ѝ отговори. Но като проверимъ произведението му съ живота, ние ще видимъ дали той е поставилъ правилно проблемата и правилно ли е дошелъ до нейното разрешение.

Въ връзка съ това поставя се въпросътъ, по какъвъ начинъ може да бѣде интересно и ценно за насъ едно произведение, което има въ основата си невърна идея. Защото съвсемъ очевидно е, че възгледитъ върху живота на много художници на миналото въ много отношения сж невърни, изопачени отъ обществено-групови предразсъдѣли. Поставя се въпросътъ, каква роля играе

Завой

Редактор-стопанин Стоян Дичев

Театрални студии

Немирович Данченко на репетиция

Его го той влиза в салона за репетиция — човъкът който проживя 65 години в театъра и за театъра. Някога виден театрален критик и педагог — драматург, автор на „Сената на живота“, на „Новото дѣло“, пиеси, които увличаха Ермолова, Федотова, Ленски, Южин, Савина, Варламова, Давидов, Сазонов.

Другарят на Чехов, човъкът, който подари Чехова на руския театър. Един от създателите на Московския художествен театър. Режисьор-учител на Москвитин, Киппер-Чехова, Качалов, Леонидов. Автор на знаменити постановки: „Оний-Цезарь“, „Братя Карамазови“, „Живият труп“, „Врагове“, „Анна Каренина“ и „Анго“, „Травията“, „Лизистрата“, „Въ буря“.

Един човък, обладаващ немислими богатства от житейски и художествени впечатления, знания, опит. И много забележително: този човък съвсем не е остарял от цялото това житейско бреме. Въ походката му, въ жестовите — една всъщност елегантна фигура, а въ блъскава на очите му — толкова много вътрешна младост.

При всяка репетиция, въстремени са да зарази актьора с своето видение и чувство на образа, толкова много увличение, темперамент! Почва репетиция, безразлично коя по ред: втора, десета, стотна — и веднага става ясно, че той е дошъл въ театъра не за да се повтори и досега вече изминатия път, колкото и блъскава да е бил изминатият път, а за да потърси нѣщо ново въ актьора, въ автора, въ самия себе си.

Немирович Данченко всъкога знае какъ какво се стреми. Знае и вижда не само общата задача на представлението, разположението и насоката на неговите движущи сили, но и частната задача на днешния ден. И ще се стреми да постигне съ цялата сила на художественото убеждение, съ цялния свой огромен театрален опит.

Немирович Данченко всъкога очаква от актьора неговото, от него самия донесеното, дори ако този мате-

риал има спорна стойност. Стига да има такъв материал, и Владимир Иванович веднага ще се разпали, ще се завълнува от богатството на своите актьорски приумици, като въ нѣкои случаи ги отхвърля чрез художествената логика на своите замисли, въ други — ако пътят е върно избран — довежда това богатство до максималните граници на изразителността. „Щомъ това е върно, то тукъ нищо не може да бъде извънредно“, е любимият му израз.

Той често казва, че социалистическата революция го е въоръжила, него, режисьора, съ особен прожектор, намиращ се като че ли въ самия него, въ мозъка и сърцето му. При съвкупната на този прожектор той намира нѣщо ново дори въ отдавна известни образи на класически творения, въ тѣхната психология, въ битовите особености. Ето защо, например днес, той работи надъ пиесата „Три сестри“ отъ Чехов, и то така, като че има работа съ нова пиеса. Това, което се изпълняваше по-рано, сега става ясно, а понѣкога и първостепенно. Неволно се мѣняят акцентите, мѣняят се очертанията на фигурите.

Въ постановката властно нахлува идеологията. Но това е вътрешно, а не външно процес: не бива да се създава първо яркият образ, че после да му се налага идеологията, както не може да се постави истината на живота въ приготвена отъ рано „социална“ схема.

Ако ние се отдаваме искрено на работата — каза веднаж Немирович Данченко въ беседа съ тружениците отъ окаяния театри, — носейки въ себе си толкова дълбоко нашите социални идеи, че тѣ да се превръщат въ наши непростани социални чувства, тогава не е нужно да подчертаваме това обстоятелство по особен начин. Тѣзи идеи могат да се напомнят само за провърка (не сме ли неправилни нѣкоя грѣшка?) и то само когато е вече създадено нѣщо, може би на генералните репетиции.

Следва

мирогледът за художника и за ценността на художественото произведение.

Отговорът на този въпрос произтича отъ онай обща представа за човъшкото съзнание, която ние имаме. Въ основата на художествените образи стои действителността. Художникът се стреми да я покаже въ конкретни проявления, въ непосредствените житейски факти.

Следователно, той и да изхожда отъ погрѣшките и ограничени представи за живота, все пакъ въ неговите произведения се запазва богат материал, взетъ отъ самата действителност. Този материал запазва своята ценност дори и ако писателът самъ е направил погрѣшките изводи отъ него. Ние можемъ да не се

съгласимъ съ тия изводи, съ идеите на писателя, но материалът, събранъ отъ неговите запазва своето значение. Затова въ ония случаи, когато схващанията на писателя сж невърни, неговото произведение може да има все пакъ значение за насъ. Художникът, който се стреми къмъ жизнената правда, я показва дори ако тя не се сходя съ неговите гѣни обществено-групови интереси и политически възгледи, затова, защото човъшкото съзнание отразява обективната действителност, а не само това което е изгодно и нужно. Човъкът, който много бърза и на пътя му се е изпречила голѣма рѣка, нѣма да тича презъ нея, колкото и да бърза, а ще търси бродъ или мостъ. Сжщо така и писателът, къмъ

Бурното и нестройно, но трескаво и динамично съвремие, съ своята широка разнородност и конкретни изчисления се използва отъ не малко писатели за обект на творческо възсъздаване. По тия начини се отговаря на едно основно предназначение на художествената литература, както и на всѣко изкуство, да отразява, да пречупа презъ формата и съдържанието си реалната действителност на епохата.

И докато мнозина писатели все още не сж успѣли да дадѣтъ пълнокръвенъ реалистиченъ изразъ и правдивъ художественъ образъ на действителния живот, нѣкои, дори и отъ по младите литературни творци, иматъ вече едно определено и върно изградено отношение къмъ целиятъ, начинитъ и сръдствата на идейно-художественото изобразяване.

Напоследък излизе първата стихотворна сбирка „Моторни пѣсни“ на младия поетъ Никола Йонков. Макарь и първа стихосбирка, „Моторни пѣсни“ се налага на читателя, най-вече съ правилното идейно-художествено отношение на нейния авторъ къмъ типичните прояви на действителността и проблемитъ на конкретния политико-обществен моментъ.

Презъ стройния стихъ на „Моторни пѣсни“ е пречупена моторната и динамична романтика на съвременното. Йонковъ наблюдава въстраниния прогресъ на нашето време не съ погледа на смаянъ и очуденъ зрители, а като съвременникъ, който чувствава и разбира трескава ходъ на днешната романтика:

„Моторъ, който пѣе горе

е трупъ на моятъ ржж.

А тази пѣснь на мотора

е кръвъ на мого сърдце“

Има и нѣщо друго, което издига Йонковъ като поетъ на новото време и прави поезията му бодра и прогресивна — неговата смѣла въра, „че утре ще бжде живота по-хубавъ“. Тая въра блика направо, напиря презъ стихътъ и никара да гледаме съ възторгъ къмъ свѣтлитъ дни на бжжешето. Йонковъ чувствава загиването на една действителност, и затова съ пламенна радост пѣе за утрешния денъ:

„Тогазъ,

на твойто мѣсто,

дружно

ще изградимъ, съсъ много потъ,

единъ животъ

желанъ

и нуженъ

и то

какъвъ животъ!“

Но възторгъ и върата на младия поетъ не сж гола патетичност, безъ конкретно съдържание. Той е чуждъ на об-

кавито и цели да се стреми, вижда и онова, което му се противопоставя въ живота и го отразява въ своите образи. Именно тая жизнена правда се съдържа въ произведенията на голѣмѣт художници, каквито и да сж тѣхните мирогледи. Затова произведенията на миналото често запазватъ огромно познавателно и естетично значение, представятъ народно изкуство, макаръ мирогледътъ на тѣхните автори да ни е чуждъ.

Но ясно е, че мирогледътъ се проявява въ творчеството. То определя и избора на житейски факти и проблеми, за които говори художникътъ, и онова освѣтление, което той имъ дава, и ония идеи, които той зацѣпява съ своето творчество. Затова погрѣшниятъ

сжитъ и неясни възклицания, които не означаватъ нищо, а само прикриватъ бездарността и идейната неукрепналост. Авторътъ на „Моторни пѣсни“ добре знае, че новата, съвременна поезия налага най-вече яснота, конкретност и правдивост въ изразнитъ сръдства и образитъ. Затова и въ възторга си, въ смѣлата готовност за подвигъ, той влага реаленъ смисълъ:

„Но да умрешъ, когато

се отърсва

земята отъ

отровна си

плесень,

когато милионитъ възкръсватъ,

това е пѣснь,

да, това е пѣснь!

Въ художествено отношение, най-сполучливо изображение Йонковъ е далъ въ „Пѣсни за Родината“ Тѣ сж една сърдечна изповѣд на човъкъ, който суровитъ закони на една нестройна действителност сж принудили да напусне свиденъ божий край, въ който и муритъ въ буря илинденски приказки пѣятъ.

„Спомямъ си само.

И ето нахлува кръвъта

въ сърдцето, което

топи се отъ нѣкъва нѣжностъ.

Моя страна! Моя прекрасна страна!...

Поена съ кръвъ

и разлюляна въ ятежи.

По Бѣлскага телени мрежи!.

Но образътъ на родината не е даденъ въ грубъ, шовинистиченъ видъ. Йонковъ вижда въ друга свѣтлина родината:

Въз пакъ те обичамъ

Родино на Гоше и Даме,

защото изрестнахъ,

защото изрестнахъ въ Тебъ.

И нося въ сърдцето си младо

тревожното знаме

и вѣния устрѣмъ

на всички безъ покривъ и хлѣбъ.

Непълно би било, ако разглеждайки макарь и накратко, „Моторни пѣсни“ не подчертаемъ единъ фактъ, който е отъ не малко значение за всестранното творческо укрѣпване на младия поетъ: свободното и разнообразно овладяване на формата и новия строй на стиха. Облицовкият актуеленъ и прогресивенъ по духъ и значение съдържание на своята поезия сж нова форма и модеренъ строй, Йонковъ отговаря на единъ основенъ законъ въ изкуството, който при днешното разантне на художествената реализмъ добива особено значение: единство между форма и съдържание.

Отъ друга страна, трѣбва да се посочатъ и нѣкои отрицателни страни въ творчеството на Йонковъ, които пречатъ на поезията му да добие завършенъ и пълнокръвенъ свой видъ. Въ по-вече неговите пѣсни проличава едно не съвсемъ слабо влияние отъ Яворовъ, Маяковски и Радевски. Сжщо така,

мирогледъ може да окаже влияние, въ по-малка или по-голяма степенъ, и върху художествената ценностъ на творчеството на даденъ писателъ, защото то ограничава неговия творчески кръгозоръ, довежда го до невърни оценки на живота.

Напротивъ, правилниятъ мирогледъ задълбочава творчеството, усилява неговата художественост, защото подпомага върното, правдивото освѣтление на фактитъ, по-голямата яркостъ и жизненост на образитъ. Затова и тукъ нашата нова литература притежава по-голями възможности въ сравнение съ литературата на миналото.

Изъ книгата „Теория на литературата“ отъ литературоведа Тимофеевъ.

ИЗЪ КНИГАТА „ТЕОРИЯ НА ЛИТЕРАТУРАТА“ ОТЪ ЛИТЕРАТУРОВЕДА ТИМОФЕЕВЪ.

Книжопрегледо

Моторни пѣсни

отъ Никола Йонковъ

Фейлетонъ

Спасения-погибшихъ

Знаешъ ли, дума приятеля ми Степанчикъ, днесъ спасихъ още единъ удавникъ — четвъртия по редъ. Лисе и сега не ми даватъ ордена „Висшение погибшихъ“, знамъ вече. Висшение ли, че се дава нѣкой, натисни му главата и ще шушукатъ непознатитъ и пр., внимание, покани, приеми и току виждъ Степанчикъ отскочилъ. Затова го искамъ, ясно ли ти е? За да ме спаси и менъ, защото гледай ме на, не съмъ ли самия азъ, погибшихъ“ не разбира се морски, а сухоземни.

Върно е, че такива като менъ ги има много, но най-после нади всѣки по своему трѣбва да му търси леснотата! Такъвъ е животъ, драги, завързва Степанчикъ.

Такъвъ е, Степанчикъ, правъ си. Всички сме спасители и сжщевременно „погибшихъ“. Свѣта е „погибшиятъ“, но тамъ е лошото, че нѣма спасители. Човѣшкото би нѣма дало вѣчни ордени.

Ехъ, единъ орденъ ако имашъ, другъ чѣще да е — въздъхна Степанчикъ.

Резо Стругаровъ

той употребява и нѣкои изрази: „разничи“, нѣщо се случило, и „ресто“ и др., които сж съвсемъ неопетични и неударни оригинални. Налага се, младия поетъ да очисти поезията си, както отъ чужди влияния, така и отъ нѣкои ненужни изрази, сръдства и маниерности, за да изгради единъ сполучливо очертанъ въ всѣко отношение, собственъ творчески индивидуалитетъ.

Съ първата си стихосбирка, Никола Йонковъ бележи единъ творчески пътъ съ явни възможности за по-задълбочено и продуктивно развитие. „Романтика“, „Даубой“, „Писмо“, „Пѣснь за човъка“, „Зема“ и „Родина“ сж указание за това.

Дим. Митревъ

Хроника

Пребиваващъ на лѣтуване въ града ни: именитиятъ пѣвецъ Тодоръ Мазаровъ, проф. Д. Михалчевъ, режисьора Георги П. Стаматовъ заедно съ съпругата си — актрисата Петя Герганова, поетеса Яна Язова, писателитъ Панчо Михайловъ и Вичо Ивановъ и артиститъ отъ народния театъръ София Борнисъ [Михайловъ и Никола Икономовъ].

Детската музикална китка при Орѣховските първоначални училища — „Князъ Симеонъ Търновски“ подъ диригентството на познатия музикаленъ деятелъ г. Ив. Чолаковъ пристига въ града ни. Сжщата ще изнесе нѣколко пѣвческо-музикални концерти, съ благотворителна целъ — подъ покровителството на кмета на града г. инж. Мустаковъ.

Китката е концертирала съ голѣмъ успѣхъ предъ микрофона на радио София.

Очаквайте наскоро ресторантъ-дансингъ „Звездица“ всрѣщъ най-приятния жжтъ на краймористото.

Спомени отъ Варна ще намерите само при книжарница „МЕРКУРИЙ“.

Запомнете „Меркурий“ — съ най-богатъ изборъ.